

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul modular

S.06.O.033 COMPOZIȚIE FIGURATIVĂ

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Răcilă Lilia

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	9
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul modular „**Compoziție figurativă**” este un document normativ și obligatoriu ce face parte din Componenta de specialitate la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 30 de ore constituie contact direct și 30 de ore – studiul individual. Se studiază în anul III, semestrul VI de studii. Evaluarea finală - examen. Modulul este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu. **Obiectul de studiu** al acestui modul este, *Compoziția figurativă în pictura de șevalet*. Studiarea modulului „**Compoziție figurativă**” contribuie formării la elevi a competențelor profesionale de *reprezentare practică a Compoziției figurative în pictura de șevalet*, în special la dezvoltarea competențelor profesionale specifice: *distingerea noțiunii de compoziție figurativă; elaborarea compoziției figurative în baza conceptului realist; crearea compoziției figurative în baza conceptului realist/stilizat*.

Scopul modulului este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale în procesul studiului *compoziției figurative* în pictura de șevalet, prin mijloacele de limbaj plastic: linia, pata, suprafața, culoarea, valoarea, studierea culorii și corelarea cromaticii cu elementele plastice în diverse tehnici de pictură. Experiența acumulată în efectuarea unei *compoziției figurative* în diferite game cromatice, scheme compoziționale, materiale și texturi îi va fi de un real folos viitorului pictor.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiarea modulului „**Compoziție figurativă**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul de cercetare și de îndeplinire cu succes a unităților de învățare prevăzute la unitățile de curs: S.01.O.025 Bazele compoziției, S.02.O.027 Studiul culorii, S.03.O.028 Compoziție tematică, S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală, S.05.O.032 Compoziție tridimensională – spațială, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei.

Modulul „**Compoziție figurativă**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen – portret cu mâini, Pictură – corp uman, Tehnica picturii în ulei - corp uman nud - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul VI și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul „**Compoziție figurativă**” înzestreaază elevul cu cunoștințe și abilități de stăpânire a modalităților de elaborare a *compoziției figurative în pictura de șevalet*, realizarea proiectelor și a lucrărilor de autor, cunoașterea elementelor specifice *compoziției figurative în pictura de șevalet*, și a modalităților de relaționare a acestor elemente prin aplicarea tehnicilor de pictură. Curriculumul modular „**Compoziție figurativă**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice.

Studiul modului „**Compoziție figurativă**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale în elaborarea și crearea unei compoziții tematice. Modulul îl va ajuta pe elev să:

- formeze competențe de a realiza o analiză profundă a compoziției figurative: rezolvării compoziționale, rezolvării cromatice și valorice, aplicării tehnicii potrivite;
- aplice principiile și legitățile compoziției figurative;
- cunoască și să implementeze metodele de elaborare și creare a unei compoziții figurative;
- reprezintă conceptul realist în compoziția figurativă;
- creeze compoziții figurative în baza conceptului realist/stilizat;
- posede un limbaj plastic relevant.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculum modular „**Compoziție figurativă**” vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: S.07.L.041 Structuri compoziționale.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Distingerea tipurilor de compoziție figurativă.

CS2. Elaborarea compoziției figurative în baza conceptului realist.

CS3. Crearea compoziției figurative în baza conceptului realist/stilizat.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică			
6	60	6	24	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități (A)
1. Compoziție figurativă în pictura de șevalet.		
UC1. Distingerea tipurilor de compoziție figurativă.	1.1 Noțiune de compoziție figurativă. 1.2 Tipuri de compoziție figurativă. 1.3 Procedee și metode de organizare a compoziției figurative.	A1. Distingerea noțiunii de compoziție figurativă. A2. Identificarea tipurilor de compoziție figurativă. A3. Analizarea procedeeelor și metodelor de organizare a compoziției figurative.
2. Conceptul realist în compoziția figurativă.		
UC2. Elaborarea compoziției figurative în baza conceptului realist.	2.1 Noțiunea de concept realist în compoziția figurativă. 2.2 Schițe grafice la reprezentarea conceptului realist în compoziția figurativă. 2.3 Scheme compoziționale la reprezentarea conceptului realist în compoziția figurativă. 2.4 Procedee și metode de reprezentare plastică ale conceptului realist în compoziția figurativă.	A4. Definirea noțiunii de concept realist în compoziția figurativă. A5. Elaborarea schițelor acromatice și studiilor cromatice la reprezentarea conceptului realist în compoziția figurativă. A6. Elaborarea schemelor compoziționale la reprezentarea conceptului realist în compoziția figurativă. A7. Aplicarea procedeeelor și metodelor de reprezentare plastică ale conceptului realist în compoziția figurativă.
3. Conceptul realist/stilizat în compoziția figurativă a picturii de șevalet.		
UC3. Crearea compoziției figurative în baza conceptului realist/stilizat.	3.1 Noțiunea de concept realist-stilizat în compoziția figurativă. 3.2 Elaborări compoziționale la reprezentarea conceptului realist-stilizat în compoziția figurativă. 3.3 Scheme compoziționale la reprezentarea conceptului realist/stilizat în compoziția figurativă în format. 3.4 Tehnici de pictură și metode de reprezentare plastică a conceptului realist/stilizat.	A8. Distingerea noțiunii de concept realist/stilizat în compoziția figurativă. A9. Realizarea elaborărilor compoziționale cu concept realist/stilizat în compoziție figurativă. A10. Aplicarea schemelor compoziționale cu concept realist/stilizat în compoziție figurativă în format. A11. Folosirea mijloacelor plastice, tehnicilor de pictură și metodelor de reprezentare plastică a conceptului realist/stilizat în procesul elaborării compoziției figurative picturii de șevalet.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Compoziție figurativă în pictura de șevalet.	4	1	1	2
2	Conceptul realist în compoziția figurativă.	28	2	12	14
3	Conceptul realist/stilizat în compoziția figurativă a picturii de șevalet.	28	3	11	14
Total:		60	6	24	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale, care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Compoziție figurativă în pictura de șevalet.			
1.1 Diversitatea compoziției figurative în creația artiștilor plastici.	Portofoliu cu material vizual	prezentarea portofoliu	Săptămâna 1
2. Conceptul realist în compoziția figurativă.			
2.1 Principii și modalități de reprezentare a compoziției figurative cu conceptul realist din creația artiștilor plastici. 2.2 Reguli de elaborare ale compoziției figurative cu conceptul realist. 2.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea compoziției figurative cu conceptul realist.	Copii de compoziții figurative cu conceptul realist din creația artiștilor plastici. Format: A5. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet. 4 lucrări.	prezentarea copiilor	Săptămâna 2 - 8
3. Conceptul realist/stilizat în compoziția figurativă a picturii de șevalet.			
3.1 Modalitatea aplicării conceptului realist/stilizat în lucrări din creația artiștilor plastici. 3.2 Elaborări figurative în baza conceptului realist/stilizat din creația artiștilor plastici. 3.3 Tehnici de reprezentare plastică a compoziției figurative în baza conceptului realist/stilizat.	Copii de compoziții figurative în baza conceptului realist/stilizat din creația artiștilor plastici. Format: A5. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet. 4 lucrări.	prezentarea copiilor	Săptămâna 9- 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Compoziție figurativă în pictura de șevalet.	Diversitatea compoziției figurative în creația artiștilor plastici – Portofoliu cu material vizual.	1
2	Conceptul realist în compoziția figurativă.	Realizarea compoziției figurative în baza conceptului realist. Subiect: „Motiv contemporan”. Eboșa, studiu - format: A5. Lucrarea în material - format - latura mare 50 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	12
3	Conceptul realist/stilizat în compoziția figurativă a picturii de șevalet.	Crearea compoziției figurative în baza conceptului realist/stilizat. Subiect: „Motiv istoric” Elaborări compoziționale - format: A5. Lucrarea în material - format - latura mare 50 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	11
Total:			24

IX. Sugestii metodologice

În procesul instructiv-educativ la unitatea de curs „**Compoziție figurativă**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare, caracteristice specificului domeniului de formare profesională – Arte plastice. În special se vor aplica acele tehnologii, forme și metode de organizare a activităților de predare-învățare, care sunt caracteristice specialității Pictură. Specific acestei unități de curs este că, componentele competenței profesionale se formează prin sarcini didactice cu caracter de creație artistică, cu alte cuvinte, competențe de a inventa, a elabora, a crea compoziții. În acest sens numărul de sarcini (unități de învățare) propuse elevilor va fi echilibrat în raport cu complexitatea lor, oferind ore de predare-învățare necesare procesului de creație.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea de material teoretic, lucrul în material (individual și/sau sub conducerea cadrului didactic), reproducerea mostrelor propuse, lucrări practice, elaborarea proiectelor individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice (exemple de sarcini/produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.). În scopul predării centrate pe elev, strategiile didactice se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditiv, vizual, practic), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități ce pot influența procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri;
- utilizarea unor metode active-interactive (învățare prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin creare/invenție);
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri (explicație teoretică, prezentarea vizuală: la calculator, proiector, exemple din fondul metodic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul modulului

„Compoziție figurativă”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- organizarea gamei cromatice;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea spațiului artistico-plastic;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes formarea competențelor ce trebuie dezvoltate în cadrul modulului trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de bazele compoziției; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate. În mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă;
- instrumente și materiale: truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creion, hârtie, planșele, acuarelă;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări din fondul metodic, literatură de specialitate în limba de instruire, mostre de picturi tematice de nivel înalt: din fondul metodic al instituției de învățământ și din alte instituții de Artă plastică.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu -Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Irina Cois, „Dicționar de artă. Forma, tehnici, stiluri artistice”, Ed. Meridiane, București, 1995.	Biblioteca / electronic	
7.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	
8.	Голубева О.Л., „Основы композиции”, издательство Искусство, 2004.	Biblioteca / electronic	
9.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
10.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки, Санкт-Петербург, 2019.	Biblioteca / electronic	
11.	Kandinsky Vassily, „Spiritual în artă”, ed. Meridiane, București, 2005.	Biblioteca / electronic	
12.	Ростовцев Н., „Рисунок. Живопись. Композиция. Хрестоматия”, изд. Просвещение, 1989.	Biblioteca / electronic	
13.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018.	Biblioteca / electronic	
14.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
15.	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	